

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ

PROVINCIAL
LIBRARY

ПРОЛІТАРИ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса: The Provincial Library
Cor. Pritchard Ave. and M
Winnipeg, Man., Canada.

Address:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

PIK IX. Ч. 136 (1032). СУБОТА, 12 Листопада 1927.

WINNIPEG, MAN.

SATURDAY, NOVEMBER 12th, 1927. No. 136 (1032). VOL. IX.

ЗАСУД УГОРСЬКИХ КОМУНІСТІВ НА ДОВГІ РОКИ ВІЗНИЦІ.

БУДАПЕШТ, Угорщина, 9. листопада. — Тут закінчився сьогодні процес угорських комуністів, яких обвинувачувано в змові повалити теперішній угорський уряд.

Комуністичного провідника Золтана Санто засуджено на вісім і пів року в'язниці; Стефана Вагі, головного помічника Санто — на чотири й пів року в'язниці; Леві Поля — на три й пів року; С. Ерені — на два роки; а 56 інших обвинувачених, арештованих на початку цього року — на 20 місяців або менше кожного з них.

Кожний засуджений, коли вчив свій присуд, крикнув: "Хай живе пролетарська диктатура!"

Коли видано присуд для Санто, він закликав: "Ви можете засудити нас, але ви самі є ошукані перед цілим світом". Кожний обвинувачений був додатково засуджений на чотири дні в темній келії за "ухвалість".

ГУССІОС НІКОЛИ НЕ БУВ ЧЛЕНОМ КОМПАРТІ.

АТЕНИ, Греція, 2. листопада. — Комуністична партія Греції видала офіційну заяву, в якій каже, що не має нічого спільного з атентатом на президента республіки. Кельнер Гуссіос, що виконав атентат, ніколи не був членом Комуністичної партії, каже заява.

БЕЗРОБІТНІ МАЙНЕРІ ІДУТЬ ПІШКИ З КАРДІФ ДО ЛОНДОНУ.

КАРДІФ, Валія, 8. листопада. — Безробітні майнери з дих ошукані ідуть пішки до Лондону, де будуть домогатися від уряду, щоб у якийсь спосіб зарадив положенню безробітних.

Похід є організований А. Дж. Куком, секретарем Майнерської Федерації, який хоче зробити цю масову демонстрацію, щоб звернути увагу публіки й уряду на умови в вугільних полях.

Безробітні планують добитися інтерв'ю з прем'єром Болдуїном та іншими членами уряду. Вони звернуть також увагу

парляменту, який має на днях відкритися, на хронічну нужду серед безробітних, як також серед працюючих майнерів.

БРИСТОЛ, Англія, 9. листопада. — Мала армія з 400 безробітних майнерів з Валії, що є в дорозі до Лондону, щоб заатакувати сали парламенту доганяти, прибула сюди сьогодні по полудні.

Як майнери увійшли походом до Бристолу, їх стрів місцевий привітальний комітет з червоними прапорами. Похід перейшов через переповнені людьми вулиці до приміщення партії Праці.

СПІЛЬНИК СІНКЛЕРА НАНЯВ АГЕНТІВ ДЛЯ ПІДКУПСТВА СУДДІВ.

ВАШІНГТОН, 7. листопада. — Федеральний уряд почав оголошувати публично документи, заборані урядовими агентами в детективському бюро Борнса у Вашингтоні, що відносяться до слідження за присяглими суддями, які були на розправі проти Фола й Сінклера за нафтової обманства.

Перша збірка документів виказує, що агенти Борнса вивисували дані про кожного члена лави присяглих. Уряд оголосив, що агенти здали звіт про кожного члена лави присяглих, та кілька це коштувало бюро Борнса. З пропозиції агентами рахунків виходить, що денний кошт удержання такого агента вносив

около 20 доларів.

Агенти слідили не лише за самими присяглими суддями, але й за кожним чоловіком, що з ним говорив такий суддя.

ВАШІНГТОН, 5. листопада. — Велика лави присяглих федерального суду, що розслідувала підкуплювання та застрашування малої лави присяглих на розправі проти Сінклера й Фола, рішила покликати на суд Генрі Мейсона Дея, віцепрезидента Сінклерової нафтової компанії, за спробу підкупити членів лави присяглих. Пого арештовано й опісля випущено за зложенням кавці в сумі 25,000 доларів.

Й. ПІЛСУДСЬКИЙ Є ТЕПЕР ПОВНИМ ДИКТАТОРОМ ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА, 5. листопада. — Розв'язавши польський сойм і не допустивши навіть до відкриття сесії сенату, Пілсудський став тепер повним диктатором Польщі. Про свій намір розв'язати сойм він не повідомив навіть членів свого уряду й тому вони були дуже здивовані, коли віцепрем'єр Бартець відчитав декрет президента про розв'язання сойму.

З огляду на те, що каденція теперішнього сойму кінчиться 28. листопада, польська преса предкаже, що Пілсудський зовсім не розписує нових виборів, але буде правити країною без сойму.

Свою погорду до ухвал сойму Пілсудський показав вже раз, коли задержав у силі закон про пресову цензуру, який був скасований соймом. Тому зовсім не буде несподіванкою, коли він злегковажить постанови конституції відносно нових виборів і цілком їх не розписує.

БІЛГОРОД, Югославія, 8. листопада. — В міністерстві закордонних справ оповіщено, що югославський міністер закордонних справ Марінович буде в четвер у Парижі й під-

19,000 ДОЛАРИВ ВИСЛАНО ВЖЕ НА ДОПОМОГУ ЖЕРТВАМ ПОВЕНІ

ТОВ. І. НАВІЗІВСЬКОГО ВИСЛАВ КАНАДІЙСЬКИЙ КОМІТЕТ ДО СТАРОГО КРАЮ, ЩОБ ДОГЛЯНУВ РОСПОДІЛУ ДОПОМОГИ.

(Заява Комітету Допомоги Жертвам Повені на Зах. Україні.)

Комітет Допомоги Жертвам Повені на Західній Україні опісля подає до загального відома, що по день 10. листопада ц. р. з зібраного до тепер фонду на допомогу жертвам повені в Галичині та Буковині вислано каблем і по пошті до Головного Робітничо-Селянського Комітету Допомоги Жертвам Повені у Львові ДЕВ'ЯТНАЦЯТЬ ТИСЯЧ ДОЛАРИВ АМЕРИКАНСЬКОЮ ВАЛЮТОЮ. Дальші жертви все ще наспівують і наш Комітет і надалі посилатиме їх до Робітничо-Селянського Комітету у Львові.

Взявши на себе відповідальність за зібрані робітничо-фермерські жертви на допомогу жертвам повені, наш Комітет, в порозумінні з головними зарядами ТУРФДІМ і Р.З.Т., вирішив вислати тов. І. Навізівського своїм представником до старого краю, щоб він на місці розглянув, як розподіляється наша допомога, як провадиться допомога акція ріжними комітетами взагалі, які розміри нещастя, та щоб дав нашому Комітету точний звіт, на основі якого будемо знати, поскільки буде потрібно провадити дальшу допомогую кампанію.

Кошти подорожі й життя нашого представника в старому краю взяли на себе головні заряди ТУРФДІМ та Р.З.Т., і з грошей, зібраних на допомогу жертвам повені, не буде вжито на це ні одного цента.

Наш Комітет складає головним зарядам ТУРФДІМ і Р.З.Т. прилюдну подяку за їхню поміч у висланню нашого представника та заощадженні коштів з фонду допомоги жертвам повені.

Місцеві Комітети Допомоги Жертвам Повені на Західній Україні повинні й надалі залишитися не розв'язані, хоч підчас листопадової кампанії в користь нашої робітничо-фермерської преси вони припинили свою діяльність. Якщо виявиться потреба, то дальша наша кампанія мусить пізніше бути оживлена.

Комітет Допомоги Жертвам Повені на Західній Україні.

ЛІБЕРАЛЬНА ПАРТІЯ ГОРОЮ ПІДЧАС ВИБОРІВ У НІКАРАГВІ.

ВАШІНГТОН, 8. листопада. — Неповний вислід муніципальних виборів у Нікарагві виказує, що переважують більшість голосів видала ліберальна партія, яка виступає проти консервативної адміністрації Діаза, піддержуваного американськими багнетами.

Про вислід виборів повідомив сьогодні департамент маринарки віцеадмірал Селерс, командант ескадрони для спеціальної служби в Нікарагві. Селерс сказав, що 132 стації для голосування в дев'ятьох нікарагванських стеях стережуть американські моряки й нікарагванська національна гвардія, що має американських офіцерів.

В ЕКСПЛЮАТІ ЗГІНУЛО
9 РОБІТНИКІВ.

РІО-ДЕ-ЖАНЕЙРО, Бразилія, 9. листопада. — В місті Афонсо Пейна експлуатувала фабрика фаерверків, при чому дев'ять осіб було убитих і багато ранених. Фабрика цілком знищена. Будинки в околиці є дуже ушкоджені.

РАД. УКРАЇНА НА ДОПОМОГУ ПОТЕРПІВШИМ ВІД ПОВЕНІ.

На поміч потерпівшим від повені в Галичині поспішили такі Окружні Виконавчі Комітети на Радянській Україні:

Полтава: Окрвиконком асигнував на допомогу населенню Галичини 1,000 карб.

Умань: Президія окрвиконкому ухвалила відпустити на допомогу населенню Західної України, що потерпіло від повені, 1,000 карб. з місцевого бюджету.

Запропоновано всім райвиконкомом негайно обговорити питання про можливу допомогу Західній Україні, як грошіми, так і хлібом, втягнувши до цієї роботи всі громадські організації.

Запоріжжя: Президія запорізького окрвиконкому асигнувала 1,000 карб.

Турчине: Президія окрвиконкому ухвалила асигнувати 500 карб.

Херсон: Об'єднаний пленум окрвиконкому і міськради асигнував 500 карб.

Виниця: Президія окрвиконкому асигнувала 2,000 карб.

Маріупіль: Маріупільський відділ Червоного Хреста провадить кампанію допомоги населенню Галичини, що постраждало від повені. Районні комітети Червоного Хреста, інформуючи селян про стихійне лихо в Галичині, збирають серед селян хліб, гроші та інші пожертви.

Одеса: Пленум окрвиконкому ухвалив асигнувати до фонду допомоги селянам Галичини, що постраждали від повені, 5,000 карб.

ТИРАСПІЛЬ, Україна, 10. листопада. — Трох Румунів, що перейшли радянсько-румунський кордон в цілі шпіонажі, засуджено на смерть через розстріл. Імена засуджених є такі: Томенко, Кричун і Самойлов.

СТАЛІН ПРО ЗНАЧІННЯ І ЗДОБУТКИ ЖОВТНЕВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ.

МОСКВА, 7. листопада. — Йосиф Сталін, генеральний секретар Всесоюзної Комуністичної Партії, помістив у "Правді" статтю з нагоди десятих роковин революції, в якій підкреслює міжнародний характер революції та її здобутки за останніх 10 років.

Заявляючи, що Жовтнева революція завдала смертельний удар світовому капіталізмові, з якого він не очуніє, Сталін мій іншим пише:

"Ера стабілізації капіталізму минула й легенда про стійність буржуазного ладу розвіялася. Настала ера упадку капіталізму.

"Жовтнева революція не була національною, але інтернаціональною революцією — радикальною зміною в історії людства, переходом від старого капіталістичного світа до нового соціалістичного світа. Попередні "великі" революції

в Англії, Франції й Німеччині були нічим іншим, лише замінною однієї групи визискувачів другою, за винятком героїчної, хоч і неуспішної спроби Паризької Комуни.

"Жовтнева революція ріжнить революції та її здобутки за останніх 10 років.

Замість зміни форми експлуатації без усунення основ її, Жовтень знищив експлуатацію шквалитов, завів диктатуру пролетаріату й організував нове соціалістичне суспільство без класових ріжниць. Тому наша жовтнева перемога означає перемогу визискуваних і глобальних по цілому світу над їхніми панями — шквалитовими в засобах боротьби і в формах організації, в життю і традиціях, культурі й ідеології визискуваних усюди мас.

"Ось чому наша революція є революцією в інтернаціональним масштабі і має світове значіння".

СВЯТОЧНЕ ЗАСІДАННЯ МОСКОВСЬКОЇ РАДИ І ЧЛЕНІВ УРЯДУ.

МОСКВА, 6. листопада. — Святокування десяти річчя пролетарської революції розпочалося тут сьогодні великим урочистим засіданням у будинку Великої Опері при участі членів московської міської ради, членів уряду й закордонних делегатів.

Будинок прегарно вдекоровано. На підвищенню на сцені — бюст Леніна з червоною зіркою вгорі й почесною вартою з червоними прапорами.

Н. Бухарін, від імені Центрального Комітету Всесоюзної Комуністичної Партії, вголосив промову, в якій висвітлює здобутки революції за останні десятиліття; зпоміж закордонних делегатів і гостей промовляли: Анрі Барбюс, відомий французький письменник; С. Саклатвала, був. комуністичний посол англійського парламенту, та Клара Цеткін,

ветеранка робітничого руху в Німеччині.

Зібрані обмінялись привітаннями з подібними засіданнями в Ленінграді та Харкові.

В часі між промовами хор співав революційні пісні, а зібрані прилучувалися до хору і співала ціла зала.

В той сам час відбувалися численні мітинги в ріжних салях столиці при великому здивованні народу.

"ДЕКАБРИСТ" СВЯТКУВАВ РІЧНИЦЮ РЕВОЛЮЦІЇ.

КВЕБЕК, 8. листопада. — На радянському кораблі "Декабрист", що стоїть у місцевому порті, святковано вчера десяти річчю Жовтневої революції. На кораблі повіяв червоний прапор з молотом і серпом і залага співала революційний гимн "Інтернаціонал".

ГЕНЕРАЛ ЗАКЛИКАЄ НІМЦІВ, ЩОБ ВІДМОВИЛИСЯ ВОЮВАТИ.

БЕРЛІН, 6. листопада. — На зборах Ліги гуманних прав промовляв тут минулої пятниці генерал барон фон Шенайх, бувший командант підчас великої війни. Його промова викликала загальне здивування, бо закликав він у ній німецький нарід, щоб цілком відмовився воювати підчас слідуєчої війни.

Після його слів, слідуєча війна буде вестися виключно при помочі газів і знищить не лише цивілізацію, але й людство. "Теперішня війна є лише бизнесовою справою", сказав ген. Шенайх. "З війни користають тільки нечисленні промислові й політики. Питанням є лише, як довго ще будуть народи віддавати свою судьбу в руки кількох невідомих і самолюбних людей".

У дальшій своїй промові Шенайх заявив, що одиникий спосіб запобігти війні є зменшити напруження між поодинокими державами. Він далі сказав, що рух за міжнародним замиренням є далеко сильні-

ший в інших державах, ніж у Німеччині, хоч у Цвікау записалося в останніх тижнях до Мирової ліги 92,000 осіб, а в Дортмунді 9,000 осіб.

ЯК ПОМАГАЄ РУМУНСЬКИЙ УРЯД ПОТЕРПІВШИМ.

Як помагає румунський уряд нещасному населенню, яке страшно потерпіло то від війни то тепер від повені, і бідуючи чекає помічі як збавління, видко з одної такої дописи: В Новій Мамавіці заповіджено, що буде роздаватися допомогу. Зібдовані люди чекали вже від досвіта, що може прецінь щось дістануть. Коло полудня приїхав пан з Кіцманія і почав роздавати людям уставленим в чергу гроші — по 5, 7, 10 і 12 левів, а при кінці по одному лею. Коли зважити, що за одного лея ані сирників купити не можна, то тоді чистим рабунком часу і кпинами румунського уряду над населенням є оця допомога.

10

UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на р. вулиці Прічард і МакГрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

НАЙВАЖЛИШЕ ЗАВДАННЯ НА ЧАСІ.

Листопад — місяць революційних роковин. Цього ж року — надзвичайних роковин. Ось швидко туди цілого світа відсвяткували десяти роковини Жовтневої революції. Це було епохальне свято працюючих, хоч в капіталістичних країнах працюючі не мали спроможності відсвяткувати його так, як повинні-б. Не їх вина в тому. Ім ще прийдеться боротися за свій Жовтень, за його перемогу й тільки тоді зможуть вони святкувати робітничі свята так, як їх нині святкують трудящі Радянського Союзу.

Завтра ми, організовані українські робітники й фермери, святкуватимемо п'яті роковини смерті галицьких революціонерів, що згинув 11. листопада 1922 року під мурами чортківської тюрми за ідею визволення свого народу з польської шляхетської неволі.

Ось чим відрізняється для нас місяць листопад від інших місяців. Та й це ще не все. Місяць листопад для українських робітників і фермерів, робітниць і фермерок та їхньої молоді в Канаді є ще місяцем зміцнення своєї робітничо-фермерської преси.

І коли ми святкуємо революційні роковини, коли ми знаємо про них, розуміємо їх значіння — то якраз це ми повинні завдячувати своїй пресі. Бо ніхто інший, тільки наша преса могла нас з великими роковинами Жовтневої революції. Ніхто інший, тільки наша преса звязала нас з незабутніми галицькими бунтарями проти шляхетського насильства, з їхньою ідеєю; тільки наша преса навчила нас любити тих, що життя своє віддали за поневолені народ свій під мурами польських тюрем, або згинув та далі гинуть в самих тюремних казематах; тільки наша преса навчила нас всіх разом до боротьби за визволення з капіталістичної системи визиску й насильства, тільки вона вчить нас, що доки існує капіталістичний лад, доти пануватиме людина над людиною, доти буде "пан" і "іван".

Ми вже багато завдячуємо своїй пресі. Наші організації зросли й розвинулися тільки завдяки нашій пресі. Десятки наших інституцій своє існування завдячують в першу чергу освідмляючій роботі нашої преси. Численна допомога, що кожного дня розходить від Головного Заряду Р.З.Т. до українських робітників по цілій Канаді, є можлива тільки завдяки невтомній праці нашої преси. Поверх двадцять одна тисяча доларів на допомогу потерпілим від повені нашим братам в старому краю, що її ми бачили покійтовану в минулому числі "Укр. Роб. Вістей" — зібрана тільки завдяки боєвим кланчам нашої преси, що заговорила до серця й до розуму працюючих про потребу допомоги жертвам повені.

Але зараз місяць листопад — місяць допомоги нашій пресі. Чи не говорять це нам до розуму й до серця — що ми зараз повинні допомогти нашій пресі, допомогти якраз тоді, коли та допомога її так киче потрібна? Дайте відповідь на це запитання ви, товаришу читачу.

Відповідь дайте таку: преса працює для нас стало рік в рік, попрацюймо-ж ми для неї цей місяць! Попрацюймо гідно, щиро. Приєднаймо їй тисячі нових передплатників, тим більше, що й нагода для цього добра, бо в листопаді передплата для нових передплатників коштує для "Укр. Роб. Вістей" лише два долари на рік, а для старих, що відновлять, чи вирішують залеглу передплату, дається коштовна премія в книжках. Збираймо в цей місяць для нашої преси пресо-вий фонд! Поширюймо її між своїми знайомими й сусідами!

Переконаймо кожного члена нашої організації стати передплатником "Українських Робітничих Вістей" в місяці листопада! Хай не буде ані одного члена в ТУРФДІМ і в Робітничім Запозомовім Товаристві, що не став би передплатником свого органу в місяці листопада!

Дружно всі спішим з допомогою своєї преси!

УКРАЇНСЬКА МОВА НА ЮВІЛЕЙНІЙ СЕСІЇ Ц.В.К. РАД. СОЮЗА.

Вже з ювілейного числа "Укр. Роб. Вістей", присвяченого десятим роковинам Жовтневої революції, відомо нашим читачам про ту епохальну подію в життю трудящих мас Радянського Союзу, що мала місце на ювілейній сесії Центрального Виконавчого Комітету С.Р.С.Р. в Ленінграді, колисі Жовтневої революції.

Вечірнє засідання ювілейної сесії Ц.В.К. С.Р.С.Р. 16. жовтня було великою маніфестацією всіх народів, що творять цей Союз трудящих. Першим вітас сесію від імені українського трудового народу українською мовою тов. Затонський, народний комісар Робітничо-Селянської Інспекції і заступник голови Ради Народніх Комісарів Радянської України.

Вперше в стінах палати Урїцького (бувша палата Державної Думи за часів царату), залучала з трибуни урядово українська мова, вітання представників різних народів і рас.

"Десять років минуло, — каже т. Затонський, — як українське слово набуло прав громадянства. Українську мову заведено в усіх установах нашої республіки з самого низу до найвищих інстанцій й принесено на нашу ювілейну сесію Ц.В.К. С.Р.С.Р.

Найбільше за всі нині республіки Радянського Союзу — продовжує т. Затонський — Україна пострадала від форожанської війни й проте зараз Україна переживає найбуйніший процес свого економічного й культурного відродження. Може тому Україна так стараться загоїти свої рани, щоб не лишитися позаду інших братніх республік.

"Ми межуємо тепер з державою (Польщею), де владу має

уряд, що не захоче своїх воєнничих замірів. Польські газети отверто говорять про бажання повторити похід 1920 року на Україну. Скажена словесна атака фашістських кол Польщі на Україну провадиться під виглядом боротьби за "визволення українського народу з московської неволі". Ці кола намагаються доказати, що Україна не з власної волі ввійшла до Радянського Союзу. Цю пропаганду розраховано на буржуазні кола і куркуліство України. Щоб схилити на свій бік українську буржуазію й куркуліство, за кордоном удають, що хочуть ніби полекшити національне пригноблення людности. Робітники і селяни України добре знають, що означає така "доброзичливість" до них фашістів та чим для них є Союз Радянських Соціалістичних Республік, С.Р.С.Р. і У.С.Р.Р. в кривавих боях спаялися в єдиний непорушний Союз.

"Ми бачили — продовжує свою промову т. Затонський — навалу на нашу територію дванадцяти язиків, що намагалися під тим чи иным прапором нас "рятувати". Але Україна стала Радянською і з цього шляху робітники й селяни С.Р.С.Р. не зійдуть. Ленінградські робітники показали шлях боротьби за владу рад і що-до цього — ми їхні учні. Справа Леніна пустила могутні коріння на Радянській Україні і хай ніхто не пробує вирвати в нас здобутки Жовтневої революції".

Під бурливі оплески, при звуках "Інтернаціоналу" виходили на трибуну представники різних вільних вже народів Радянського Союзу й залізними ключами міцніше лучили між собою ті народи, яким Жовтнева революція дала волю. І вислідом цієї солідарної маніфестації народів появилися маніфест, що проголосив перед цілим світом великі соціальні реформи.

ПАМ'ЯТІ УКР. РЕВОЛЮЦІОНЕРАМ.

Вчера, 11. листопада, минуло п'ять літ, як під мурами чортківської тюрми польська шляхта розстріляла двох молодих українських революціонерів: Степана Мельничука й Петра Шеремету. Від того часу українські працюючі маси року в цей день згадують про кроваву подію, як одну з найбільших в історії визвольної боротьби українського народу з польською шляхтою.

Українські працюючі маси Східної Галичини й до того часу сумні й радісні хвилини, було п'ять літ, як під мурами чортківської тюрми польська шляхта розстріляла двох молодих українських революціонерів: Степана Мельничука й Петра Шеремету. Від того часу українські працюючі маси року в цей день згадують про кроваву подію, як одну з найбільших в історії визвольної боротьби українського народу з польською шляхтою.

СТЕПАН МЕЛЬНИЧУК.

су клали великі жертви на вистар своєї визвольної боротьби, кладуть їх тепер й кластимуть в майбутньому, аж поки цілковито не визволяться з шляхетських, боярських й буржуазно-чехословацьких кайдани. Нема визволення без боротьби, й нема боротьби без жертв. Як в історії революційної боротьби всіх народів, так само в історії революційної боротьби українського народу — жертви були, є й будуть; будуть в цій боротьбі героїчні вчинки, великі самопожертви, будуть

В осені 1922 року польська шляхта проголосила вибори до польського союму. Вона хотіла заманіфестувати перед цілим буржуазним світом свою демократичність тим, що, мовляв, "дала спромому" окупованому нею народом взяти в тих виборах участь. Українське трудове населення Східної Галичини, знищене світовою війною, потім польсько-українською, нарешті ще й бандитським поведінням петлюрівських чорношляхтичів, було позбавлене всіх політичних

прав. Проголошення шляхтою виборів було глузом над українським трудовим населенням, а не "нагодою висловити свою політичну волю". Тож не диво, що під протестом трудових мас навіть українська дрібна буржуазія та міщанство приневолені були бойкотувати вибори до союму. Участь у виборах взяли тільки "хлібоїди", явні агенти польської шляхти

ІВАН ЦЕПКО.

типу Яцкова й Сидора Твердохліба (Сидора Твердохліба тоді якраз було вбито).

Але бойкот виборів до польського союму трудовим українським населенням не був пасивний. Це був бойкот, про який заговорив цілий світ. Вогонь палаючих польсько-панських філярків, труни на жандармських постеруках, втеча польських панів з "кресів", перервання вської комунікації, запобігання Галичини численним польським військом — це була мово бойкоту виборів до польського союму, що її почули у Відні, Берліні, Празі, Парижі, Лондоні.

В ту якраз хвилину появилися на території Східної Галичини червоні повстанці. Скільки їх було й хто вони були історія про це колись розкаже нам і майбутнім поколінням.

Нині ми можемо говорити лише про тих, що попалися в руки польської шляхти й наложили своїми головами, чи пішли на довголітню вязницю. Іх було дванадцять. Пришли вони, як передова стежа майбутньої соціальної революції в Галичині, прийшли, щоб бунтом, вогнем і кровю катів та своєю власною кровю революціонерів запропостувати перед цілим світом проти насильного віддання земель Західної України польській шляхті, щоб запротестувати проти того, що і шляхта чинила над українськими селянами й робітниками.

На чолі тої революційної дванадцятки стояли молоді, повні боевого запалу, вишколені у вогні воєнної й революційної боротьби сини галицьких селян: Степан Мельничук, Петро Шеремета і Іван Цепко. Кожен господар, уміючи читати, намагається культурно вести своє господарство. 1922 року можна було почути, що коди "бог дасть, то й врожай буде", але вже минулого року у нас закінчили землевлаштування. Дуже багато зробив наш селбуд. Є стін-газета "Коса", працюють кооперативний та господарський гуртки. Добровільні організації задніх не пасуть: Незаможницька організація має 270 членів, селбуд — 100, кооператив — 630. 7 родин незаможників, що мали 40 осіб, організували колектив "Нове Життя". Нічого не було спочатку, ніякого майна, не було реманенту. А тепер у дворі колективу виблискують під сонцем "Фордсон", мо-

лотарка, є реманент, є й худоба. "Нове Життя" показує всім селянам, як треба жити та господарювати.

Коли за царату люди покірливо ходили, мовчки корилися, то Жовтень розбуркав у всіх найбільшу свідомість. Ось — Василь Бойко — комсомолець. Він виконав Ленінський заповіт — навчив читати 25 душ. Зробив одну справу — почав другу. Загітував 400 передплатників на газету. Нечипор Сапак — колись батрак, а тепер голова районної судової земельної комісії. Дмитро Козаченко коло церкви крутився, а тепер завідувателем трудової школи. А скільки їх, цих нових людей на селі, що довод дивилися сліпими очима на світ, а потім прозріли.

Маємо багато ми подарунків Жовтню.

За 10 років Жовтневої революції Мирівка зробила більше, ніж за 100 років царату.

Юрко Каруцький.

ГРОШОВІ НАЙДАНИ.

Польща вже давно шукає свого опікуна, який-би дав їй позичку. Грошова скрута — це чи не найхарактерніша риса Польщі протягом усього її існування.

Польський державний бюджет завжди терпів від великого дефіциту. А причиною цього були перевитрати на адміністративно-поліційні й воєнні цілі.

Адже Польща раз-у-раз пишалася своєю ролюю вартовою цивілізації Європи перед лицем "східної небезпеки"! Адже-ж Польща втримує таку армію, яка зовсім не відповідає ані розмірові території, ані кількості її людности! Адже-ж Польща втримує надзвичайно дорогі дефензиву, бо саме цим вона особливо не хоче поступитися ні перед якою великою капіталістичною державою! Адже-ж Польща витрачає особливо великі кошти для того, щоб зберегти встановлений режим на кресах! Шо-ж дивного, що всі ці непродуктивні витрати займали в польському бюджеті надто велике місце? Одна польська армія та її утримання забирали аж 50 відсотків цілого бюджету. Ось чому біляме польського бюджету був завжди пасивний.

Протягом довгого часу польські міністри як закордонних, так і фінансових справ, роз'їжджали по всіх столицях Європи й проносили в урядові кабінети, а головне, в банки... Нарешті, оце тепер дійшли згоди. Польська урядова преса тріомфує.

Польща одержує 72 мільони доларів. Але вони забезпечуються митними прибутками. Крім того, польському уряду запропоновано "реорганізувати податкову систему". Це, звичайно, насамперед спричиниться до накладання величезного тягару посередніх позачків на широкій масі людности. До того-ж у наслідок позички польські залізниці, як дефіцитні підприємства, дотягнуть "автономію" від "Держави" і переходять на господарчий розрахунок. Таким способом польська залізниця денационалізується, а залізничники матимуть у наслідок цього велике скорочення й збільшення визиску. Нарешті Польща дістає в наслідок позички фінансового контролера, який стежитиме за "відповідною" витратою коштів і за здійсненням заходів, що впливають з умов позички. Отже, чи не є це все обмеження суверенітету Польщі? Польська урядова преса в сурми сурмить, проklamуючи "нову добу" стабілізації для Польщі. Але на ділі стабілізація відбуватиметься коштом ще більшого позбавлення своєї незалежності, ще більшого підкорення американському та англійському капіталові, і нарешті, коштом погіршення матеріальних умов трудящихся. А це спричиниться до збільшення класових протиривств, до зростання тих чинників, що підточать як економічну, так і політичну стабілізацію Польщі.

Позичка, що є на ділі грошовими кайданами, користі дати не може.

БІЛЬШЕ ЗРОБИЛИ ЗА 10 ЛІТ, ЯК КОЛИСЬ ЗА 100 ЛІТ.

(Село Мирівка на Київщині.)

Село Мирівка має 800 дворів та 4,000 душ населення. Живуть селяни, не бідують, біля землі пораяються і від землі добрі прибутки мають. Зовсім не те було до революції. Подарувала революція Мирівцям 740 десятин землі діличівської та 240 куркулітської. Дали землю тому, хто її хотів обробляти, і злидарі зробилися господарями.

Тепер у селі є 2 трудові школи, селбуд, амбулаторія, споживча та сільсько-господарська кредитова кооператива. Є поштове агенство. Ще 1925 року заходилися ми ліквідувати свою неписьменність. Було в селі 180 дорослих неписьменних, а ще 2 роки проминуло — всі грамотіями поробилися. Читають газети, до селбуду ходять — навчаються.

Кожен господар, уміючи читати, намагається культурно вести своє господарство. 1922 року можна було почути, що коди "бог дасть, то й врожай буде", але вже минулого року у нас закінчили землевлаштування. Дуже багато зробив наш селбуд. Є стін-газета "Коса", працюють кооперативний та господарський гуртки. Добровільні організації задніх не пасуть: Незаможницька організація має 270 членів, селбуд — 100, кооператив — 630.

7 родин незаможників, що мали 40 осіб, організували колектив "Нове Життя". Нічого не було спочатку, ніякого майна, не було реманенту. А тепер у дворі колективу виблискують під сонцем "Фордсон", мо-

ПЕТРО ШЕРЕМЕТА.

